

Sbírka zákonů republiky Československé

Částka 17.

Vydána dne 20. července 1955

Cena Kčs 1,—.

OBSAH:

33. Nařízení o hospodářských smlouvách.**33.****Vládní nařízení**

ze dne 28. května 1955

o hospodářských smlouvách.

Vláda republiky Československé nařizuje se souhlasem presidenta republiky podle § 15 odst. 1 zákona č. 12/1955 Sb., o státním plánu rozvoje národního hospodářství republiky Československé na rok 1955:

Část první.

Úvodní ustanovení.**§ 1.**

O dodávce a odběru výrobků, prací a výkonů, kterých je třeba k plnění státního plánu rozvoje národního hospodářství, se uzavírají hospodářské smlouvy, jimiž se blíže určují úkoly stanovené jednotlivým dodavatelům a odběratelům a organisují jejich vzájemné vztahy.

§ 2.

(1) Hospodářské, rozpočtové a ostatní organisace socialistického sektoru jsou povinny uzavírat hospodářské smlouvy ve shodě s plánem.

(2) Hospodářské smlouvy se neuzavírají jen tam, kde je tak výslovně ustanoveno, anebo kde je předepsán jiný způsob závazkového zajištění dodávek a odběru. O těchto závazcích platí přiměřeně ustanovení tohoto nařízení. Jednotná zemědělská družstva hospodářské smlouvy neuzavírají.

(3) Výjimky z povinnosti uzavírat hospodářské smlouvy může stanovit hlavní arbitř republiky Československé.

§ 3.

(1) Zpravidla se uzavírají smlouvy rámcové, dílčí a přímé.

(2) Rámcové smlouvy uzavírají rámcoví dodavatelé a rámcoví odběratelé, které určí příslušná ministerstva v dohodě s hlavním arbitrem republiky Československé. Rámcové smlouvy rozvrhují dodávky a odběr výrobků na jednotlivé dodavatele a odběratele i čtvrtletí a určují, kdo s kým a na jaké množství uzavře dílčí smlouvy

(3) Dílčí smlouvy uzavírají dodavatelé a odběratelé, kteří jsou určeni v rámcové smlouvě. Dílčími smlouvami se provádějí rámcové smlouvy a podrobně upravují dodávky a odběr výrobků, které připadají na jednotlivé dodavatele a odběratele. Dílčí smlouvy se uzavírají na celoroční období a na veškerý objem výrobků, které mají být podle rámcové smlouvy dodány a odebrány v ročním plánovacím období mezi týmiž dodavateli a odběrateli.

§ 4.

(1) Místo rámcových a dílčích smluv může se použít i jiných forem hospodářských smluv. Jsou to na příklad smlouvy přímé, podílové, sezonní, krátkodobé, s jednorázovým plněním a pod. Tyto formy hospodářských smluv se používají, jestliže je jich vzhledem k organisaci jednotlivých odvětví národního hospodář-

ství, vlastnostem dodávaných výrobků anebo způsobu dodávek třeba k účelnější organizaci vzájemných vztahů mezi dodavateli a odběrateli. Podrobnější předpisy o těchto smlouvách vydá hlavní arbitř republiky Československé.

(2) Přímé smlouvy uzavírají bezprostřední dodavatelé a odběratelé, jestliže nejsou smlouvy rámcové. Přímé smlouvy mohou být uzavřeny i na delší než roční období. V podílových smlouvách je několik dodavatelů nebo odběratelů jako podílníků, při čemž každý z nich odpovídá jen za dodávku nebo odběr toho podílu výrobků, který převzal při uzavírání smlouvy. Sezonními smlouvami se zajišťuje dodávka a odběr výrobků pro kratší než roční sezonní období. Smlouvy s jednorázovým plněním nepřekračují roční plánovací období a uzavírají se o dodávkách, jejichž plnění se uskutečňuje jednorázově.

§ 5.

Orgány, které rozpisují úkoly kterékoli části plánu nebo rámcové smlouvy, jsou povinny provést rozpis včas, správně a úplně.

§ 6.

Při změnách plánu nebo rámcových smluv, při změnách v organizaci nebo v činnosti smluvních stran a pod. jsou orgány, které provádějí změnu, i strany, jichž se změna týká, povinny současně se změnou učinit opatření, aby hospodářské smlouvy byly splněny, změněny nebo zrušeny, anebo aby byly uzavřeny hospodářské smlouvy nové.

§ 7.

Výrobků dodaných na základě hospodářských smluv jsou odběratelé povinni použít k účelům stanoveným plánem.

Část druhá.

Zvláštní ustanovení o hospodářských smlouvách.

§ 8.

Obsah hospodářských smluv a postup při jejich uzavírání, plnění, změnách, zrušování a pod. upravují základní podmínky dodávky (základní podmínky odběru). Druhá část to-

hoto nařízení platí, jen pokud není v základních podmínkách dodávky (základních podmínkách odběru) nebo v obecných předpisech hlavního arbitra republiky Československé ustanoveno jinak.

§ 9.

Rámcové smlouvy se uzavírají nejpozději do 30 dnů a dílčí, přímé a podílové smlouvy nejpozději do 60 dnů ode dne schválení plánu vládou. Ostatní smlouvy se uzavírají do 30 dnů ode dne, kdy se strany dověděly, že mají uzavřít smlouvu.

§ 10.

(1) Dodavatelská ministerstva (ústřední orgány) jsou povinna doručit odběratelským ministerstvům (ústředním orgánům) oznámení o výši fondů centralisovaně plánovaných výrobků (výrobků decentralisovaně plánovaných na výrobních hlavních správách) do 5 dnů ode dne schválení plánu vládou.

(2) Má-li odběratelské ministerstvo více rámcových kontrahentů, je povinno zaslat současně s rozpisem fondů na své rámcové kontrahenty výpis z tohoto rozpisu příslušnému dodavatelskému ministerstvu.

§ 11.

(1) Rámcový odběratel a tam, kde se na centrálně vydělené fondy uzavírají přímé smlouvy, odběratelské ministerstvo nebo jeho orgán, jsou povinny doručit rámcovému dodavateli rozpis fondů ve skupinovém sortimentu na jednotlivé dílčí (přímé) odběratele s uvedením celoročních a čtvrtletních kvot. Tento rozpis musí být doručen nejpozději do 7 dnů ode dne, kdy dodavatelské ministerstvo oznámilo odběratelskému ministerstvu výši fondů centralisovaně plánovaných výrobků (výrobků decentralisovaně plánovaných na výrobních hlavních správách).

(2) Skupinovým sortimentem se rozumí u fondovaných výrobků označení podle seznamu fondovaných výrobků, u ostatních výrobků označení podle nomenklatury dodavatelského ministerstva pro předkládání požadavků, pokud se dodavatelské ministerstvo nedohodne s odběratelským ministerstvem na jiném členění.

§ 12.

Při uzavírání hospodářských smluv o dodávce a odběru výrobků se strany řídí těmito pravidly:

- a) rámcový dodavatel je povinen zaslat rámcovému odběrateli návrh smlouvy doporučeně ve dvou podepsaných vyhotoveních (u dodávek výrobků investiční povahy ve třech vyhotoveních) nejpozději do 10 dnů ode dne obdržení rozpisu fondů na dílčí odběratele;
- b) rámcový odběratel musí nejpozději do 8 dnů ode dne obdržení návrhu smlouvu podepsat a vrátit doporučeně jedno vyhotovení rámcovému dodavateli;
- c) dílčí (přímý) dodavatel je povinen zaslat dílčímu (přímému) odběrateli návrh smlouvy doporučeně ve dvou podepsaných vyhotoveních (u dodávek výrobků investiční povahy ve třech vyhotoveních) nejpozději do 45 dnů ode dne schválení státního plánu vládou;
- d) dílčí (přímý) odběratel musí nejpozději do 10 dnů ode dne obdržení návrhu smlouvu podepsat a vrátit doporučeně jedno vyhotovení dílčímu dodavateli;
- e) nesouhlasí-li odběratel (rámcový, dílčí, přímý) s návrhem smlouvy, připojí k podepsané smlouvě soupis změn, které navrhuje a zašle jej spolu s podepsanou smlouvou doporučeně dodavateli. Soupis změn musí obsahovat odběratelovo znění těch ustanovení, s nimiž nesouhlasí, po případě jimiž má být smlouva doplněna. V soupisu změn musí být ustanovení číselována stejně jako ve smlouvě a soupis musí být podepsán. Připojení soupisu změn nezabývá odběratele povinností podepsat smlouvu. U svého podpisu však poznamená, že ke smlouvě připojuje soupis změn;
- f) připojil-li odběratel ke smlouvě soupis změn, je dodavatel povinen do 10 dnů ode dne obdržení smlouvy se soupisem změn odstranit s odběratelem všechny rozpory ve smlouvě a jestliže nedojde k dohodě, předložit nedohodnuté rozpory v dalších 5 dnech k rozhodnutí příslušnému arbi-

trážnímu orgánu. Neučiní-li tak, platí, že přijal změny navržené odběratelem.

§ 13.

Byl-li změněn plán, jsou strany povinny provést odpovídající změny nebo zrušení hospodářských smluv, jakmile se dověděly o změně plánu. Pro jejich postup při tom platí obdobně ustanovení §§ 10 až 12.

§ 14.

(¹) Hospodářské smlouvy se uzavírají na základě plánu a základních podmínek dodávky (základních podmínek odběru).

(²) Předpisy závaznými pro obě strany může být stanoveno, že před schválením plánu budou uzavřeny předběžné smlouvy. Předběžné smlouvy navazují na stav plánovacích prací v době uzavírání těchto smluv. Nebylo-li stanoveno jinak, platí pro ně přiměřeně předpisy o smlouvách definitivních.

§ 15.

Rámcové smlouvy musí obsahovat zejména:

- a) množství a skupinový sortiment výrobků, které mají být dodány a rozdělení celkového množství výrobků mezi dodavatele a odběratele (celoročně a ve čtvrtletním členění);
- b) způsob a lhůty předkládání specifikací a dopravních dispoic;
- c) strukturu smluvních vztahů, t. j. přesné uvedení, které hospodářské, rozpočtové nebo ostatní organizace socialistického sektoru uzavřou mezi sebou dílčí smlouvy;
- d) majtkové sankce za nesplnění závazků z rámcové smlouvy (neprovedení rozpisu rámcové smlouvy a pod.) a za opožděné uzavření dílčích smluv, za nepředložení specifikací a pod.

§ 16.

Dílčí (přímé) smlouvy musí obsahovat zejména:

- a) množství a sortiment výrobků, které mají být dodány a rozdělení celkového množství výrobků na čtvrtletní podíly;

- b) způsob a lhůty předkládání specifikací a dopravních dispoic;
- c) kvalitu a kompletnost výrobků (číslo a datum státní normy nebo technických podmínek, pokud nemusí být připojeny ke smlouvě);
- d) dodací lhůty;
- e) finanční objem smlouvy;
- f) způsob zúčtování;
- g) majetkové sankce za nesplnění smlouvy.

§ 17.

K výhradě náhodných nebo jiných nepředvídaných okolností se nepřihlíží.

§ 18.

Hospodářské smlouvy se uzavírají, mění a ruší písemně.

§ 19.

(1) Množství výrobků musí být v hospodářské smlouvě vyjádřeno také v jednotkách, v nichž jsou výrobky plánovány (váže, délce, objemu a pod.).

(2) V rámcových (přímých) smlouvách musí být množství výrobků určeno v souladu s plánem, v dílčích smlouvách v souladu s rámcovou smlouvou. Odchytky mohou být sjednány teprve poté, kdy byl změněn plán, po případě rozpis rámcové smlouvy.

§ 20.

Hospodářské smlouvy se neuzavírají na maloobchodní rozsah dodávek. Maloobchodní rozsah dodávek a nejmenší dodávková množství stanoví dodavatelská ministerstva v dohodě s odběratelskými ministerstvy; nestalo-li se tak, určí malooobchodní rozsah a nejmenší dodávková množství rámcoví kontrahenti (ústřední orgány) ve smlouvě nebo při rozpisu fondů.

§ 21.

Dodací lhůty musí být stanoveny tak, aby plán byl plněn rovnoměrně. V dílčích (přímých) smlouvách (specifikacích) musí být stanoveny dodací lhůty uvnitř čtvrtletí nej-

méně na měsíce. U zvláště složitých výrobků mohou být vedle konečné dodací lhůty pro celý výrobek stanoveny i dodací lhůty pro jednotlivé části. U sezonních výrobků musí být dodací lhůty stanoveny tak, aby zajišťovaly včasné využití výrobků v příslušné sezoně. Předčasné dodávky mohou být uskutečněny jen se souhlasem odběratele.

§ 22.

Není-li v hospodářské smlouvě stanoveno jinak, může odběratel při dodávkách výrobků pro tržní fondy po předchozím písemném upozornění dodavatele odmítnout přijetí části výrobků, u nichž dodavatel překročil dodací lhůtu. U ostatních výrobků může tak odběratel učinit teprve po uplynutí 30 dnů po dodací lhůtě. Odmítnutí je účinné jen tehdy, bylo-li oznámení o něm doručeno dodavateli před odesláním výrobků. Odmítnutím opožděné dodávky nezaniká majetková odpovědnost za nesplnění smlouvy.

§ 23.

Místo a doba splnění musí být stanoveny nejpozději v hospodářské smlouvě.

§ 24.

Kvalita výrobků musí být ve smlouvě stanovena podle státních norem, po případě podle schválených technických podmínek. Nebyly-li vydány státní normy ani schváleny technické podmínky, může být kvalita stanovena podle úsekových norem, vzorků, kolekcí, specifikací podstatných vlastností, rozborů, jakostní značky a pod. Je-li kvalita sjednána podle vzorků, musí být orazítkované a zaplombované vzorky uschovány u obou stran.

§ 25.

Sortiment musí být přesně určen na celou dobu platnosti smlouvy. V hospodářské smlouvě může být stanoveno, že strany budou zpřesňovat sortiment čtvrtletními specifikacemi. V tomto případě bude v hospodářské smlouvě dohodnut i postup a lhůty pro sjednávání specifikací. Dohodnuté specifikace jsou součástí hospodářské smlouvy.

§ 26.

Dodavatel je povinen dodat výrobky kompletní se všemi nutnými částmi, i když tyto části sám nevyrobí.

§ 27.

(1) Ceny se určují podle cenových předpisů platných v den uzavření smlouvy, pokud pozdější cenové předpisy nestanoví, že mají být účtovány ceny jiné.

(2) Odvolává-li se hospodářská smlouva na stanovené ceny, musí v ní být tyto ceny uvedeny. Odvolává-li se na ceník, musí v ní být uvedeno datum schválení a číslo ceníku.

(3) Nejsou-li ceny stanoveny, určí je strany podle příslušných předpisů v hospodářské smlouvě.

(4) Stanovit orientační ceny podle skutečných nákladů (výsledné kalkulace) je přípustno jen u výrobků, které se v tuzemsku vyrábějí poprvé (ve vývoji). V takovém případě musí však být ve smlouvě přesně stanoven způsob a lhůta dohody o definitivních cenách.

§ 28.

Majetkové sankce se ve smlouvě stanoví takto:

- a) dodavatel, který ve smluvené dodací lhůtě nedodá výrobky vůbec, nebo dodá jen část smluveného množství, je povinen zaplatit odběrateli za každý den prodlení penále ve výši 0,05 % z ceny výrobků nedodaných k poslednímu dni dodací lhůty, nejdéle však za 30 dnů. Trvá-li prodlení déle než 30 dnů, je dodavatel povinen zaplatit odběrateli ještě jednorázové penále ve výši 5 % z ceny nedodaných výrobků;
- b) odběratel, který ve smluvené dodací lhůtě neodebere výrobky vůbec, odebere jen část smluveného množství nebo znemožní včasné dodání výrobků, je povinen zaplatit dodavateli za každý den prodlení penále ve výši 0,05 % z ceny výrobků neodebraných k poslednímu dni dodací lhůty, nejdéle však za 30 dnů. Trvá-li prodlení déle než 30 dnů, je odběratel povinen zaplatit dodavateli ještě jednorázové penále ve výši 5 % z ceny neodebraných výrobků.

§ 29.

V hospodářské smlouvě se stanoví penále nebo pokuta též na porušení jiných povinností, které stranám hospodářská smlouva ukládá. Výše penále nebo pokuty musí být v těchto případech odstupňována podle významu dodávky, povahy jednotlivých smluvních povinností a stupně jejich nesplnění.

§ 30.

(1) Strana, která nedodržela některou lhůtu stanovenou pro postup při uzavírání, změně nebo zrušení rámcové smlouvy, je povinna zaplatit druhé straně pokutu 200,— Kčs za každý den prodlení, nejvýše však 4000,— Kčs. U ostatních smluv činí pokuta 100,— Kčs za každý den prodlení, nejvýše však 2000,— Kčs.

(2) Rámcový kontrahent, který rozepsal rámcovou smlouvu opožděně, neúplně nebo nesprávně, je povinen zaplatit druhému rámcovému kontrahentu pokutu 200,— Kčs za každý případ a den prodlení, nejvýše však 4000,— Kčs. Totéž platí i o orgánech, které rozpisují plán rozdělení na přímé kontrahenty. U rozpisů prováděných krajskými národními výbory platí tyto pokuty příslušné správy (odhory) rad krajských národních výborů.

(3) Rámcový kontrahent, který současně s provedenou změnou plánu, změnou rámcové smlouvy, změnou v organizaci smluvních stran a pod. neučinil opatření, aby hospodářské smlouvy byly splněny, změněny nebo zrušeny, anebo aby byly uzavřeny hospodářské smlouvy jiné, je povinen zaplatit druhému rámcovému kontrahentu za každý případ a den prodlení pokutu 200,— Kčs, nejvýše však 4000,— Kčs. Totéž platí, poruší-li tyto povinnosti strana, které se změna týká.

§ 31.

Nárok na majetkové sankce, po případě na plnou výši majetkových sankcí nemá strana, která sama zcela nebo zčásti způsobila nemožnost splnění závazku nebo povinnosti.

§ 32.

Zaplacením majetkových sankcí se strana nezbavuje povinnosti splnit smlouvu.

§ 33.

Při nesplnění dodávek nebo odběrů výrobků, které mají být podle hospodářské smlouvy uskutečněny aspoň ve dvou dodávkových obdobích příslušného smluvního období, určuje se základ pro výpočet penále tak, že na plnění běžného období se započítávají dodávky teprve tehdy, když je zcela splněn závazek z předchozího období běžného roku. Takto se nepostupuje u výrobků, jejichž odbyt se provádí podle vládou schválených operativních bilancí a u výrobků, které jsou dodávány v kratších než měsíčních dodávkových obdobích.

Část třetí.

Zvláštní úprava závazkových poměrů mezi hospodářskými, rozpočtovými a ostatními organizacemi socialistického sektoru.

§ 34.

(1) Nároky ze závazkových poměrů mezi hospodářskými, rozpočtovými a ostatními organizacemi socialistického sektoru zanikají za jeden a půl roku ode dne vzniku nároku.

(2) Nároky z odpovědnosti za vady, nároky na majetkové sankce a na vrácení ceny zaplacené za nepřijaté vadné výrobky zanikají za šest měsíců ode dne vzniku nároku.

(3) Stanoví-li obecné nebo zvláštní předpisy u některých nároků kratší lhůty pro jejich zánik nebo kratší promlčecí lhůty, zanikají tyto nároky v těchto kratších lhůtách.

(4) Bylo-li ve lhůtě stanovené pro zánik nároků zahájeno arbitrážní nebo soudní řízení, neskončí její běh dokud řízení trvá a strana v něm náležitě pokračuje.

(5) Rozhodnutí lze vykonat, jen požádá-li oprávněná strana o jeho výkon do jednoho roku od právní moci rozhodnutí.

§ 35.

(1) Plnění uskutečněná v běžném roce se započítávají na plnění smluv uzavřených na tento rok. Dodávky ze smluv uzavřených na období roku předcházejícího není dovoleno plnit v běžném roce.

(2) Dnem schválení plánu vládou pozbývají platnosti veškeré závazky k dodávce a odběru

výrobní, pokud jsou s tímto plánem v rozporu. Nároky na náhradu škody nejsou tím dotčeny.

(3) Právní následky nesplnění hospodářských smluv uzavřených na období roku předcházejícího trvají i nadále.

§ 36.

Prominutí, snížení nebo započtení majetkových sankcí mezi stranami je neplatné.

§ 37.

Jestliže smluvní strana opětovně, ať vůči téže či vůči jiné straně porušuje závazky, mohou jí arbitrážní orgány penále nebo pokutu zvýšit.

§ 38.

Při dodávce výrobků podle hospodářských smluv musí být vždy provedena kvantitativní a kvalitativní přejímka.

§ 39.

Strana, která porušením závazku, jenž zajišťuje plnění plánu, poškodí jiného, je povinna škodu nahradit, pokud nedokáže, že škodu nezavinila. Škoda se hradí jen pokud není kryta majetkovými sankcemi. Při stanovení výše náhrady škody se přihlíží i k tomu, zda poškozený učinil vše potřebné ke zmenšení nebo odvrácení škody.

Část čtvrtá.

Zmocnění.

§ 40.

(1) Hlavní arbitři republiky Československé vydává obecné předpisy o hospodářských smlouvách včetně předpisů o kvantitativní a kvalitativní přejímce výrobků a o odpovědnosti za vady výrobků.

(2) Dodavatelská ministerstva v dohodě s ministerstvy odběratelskými — a se schválením vlády, jestliže si vláda schválení vyhradila — vydávají předpisy o základních podmínkách dodávky, jimiž upravují otázky společně všem dodavatelům a odběratelům určitého druhu výrobků. Pro dodávky tržních fondů a pro dodávky zboží pro vývoz mohou vydávat odběratelská ministerstva v dohodě

s ministerstvy dodavatelskými základní podmínky odběru.

§ 41.

Hlavní arbitři republiky Československé:

- a) vydává směrnice pro vypracování základních podmínek dodávky (základních podmínek odběru);
- b) pečuje o sladění spolupráce ministerstev při vypracování základních podmínek dodávky (základních podmínek odběru) a při určování rámcových kontrahentů;
- c) podává posudky o návrzích základních podmínek dodávky (základních podmínek odběru), jejichž schválení si vyhradila vláda;
- d) vydává směrnice pro uzavírání hospodářských smluv na jednotlivé roky;
- e) sleduje stav uzavírání a plnění hospodářských smluv.

Část pátá.

Přechodná a závěrečná ustanovení.

§ 42.

Stanoví-li dosavadní předpisy pro promlčení nebo zánik nároku delší lhůty, než je uvedeno v § 34 odst. 1 a 2, zanikají nároky, u nichž tyto lhůty začaly běžet před účinností tohoto nařízení, jejich uplynutím, nejpozději však uplynutím lhůt stanovených v § 34 odst. 1 a 2, počítaných od počátku účinnosti tohoto nařízení.

§ 43.

Pokud smlouvy o pracích nebo výkonech nejsou upraveny zvláštními předpisy, platí pro ně přiměřeně ustanovení tohoto nařízení.

§ 44.

Zrušují se všechny předpisy, pokud odporují tomuto nařízení, zejména dosud nezrušená ustanovení zákona č. 99/1950 Sb., o hospodářských smlouvách a státní arbitráži.

§ 45.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provedou je všichni členové vlády.

Zápotocký v. r.

Široký v. r.

Dr. Dolanský v. r.	Poláček v. r.
gen. arm. Dr. Čepička v. r.	Štoll v. r.
Kopecký v. r.	Uher v. r.
Ing. Jankovcová v. r.	Beran v. r.
Dr. Škoda v. r.	Jonáš v. r.
Barák v. r.	Reitmajer v. r.
Ing. Šimůnek v. r.	Smída v. r.
Dr. Kyselý v. r.	Dr. Bartuška v. r.
Plojhar v. r.	Dvořák v. r.
Dr. Šlechta v. r.	Dr. Kahuda v. r.
David v. r.	Málek v. r.
Đuriš v. r.	Maurer v. r.
Krajčír v. r.	Dr. Neuman v. r.
Krosnář v. r.	Nosek v. r.
Machačová v. r.	Pospíšil v. r.
Dr. Nejedlý v. r.	Ing. Půčik v. r.

